

Могильна Е.Є.

здобувач вищої освіти,

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Пристемський О.С.

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри обліку і оподаткування

Херсонський державний аграрно-економічний університет

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Ефективність фінансової політики залежить від фінансового контролю. Він є спеціальною галуззю контролю, що здійснюється на державному і місцевому рівнях. Фінансовий контроль інспектує законність і доцільність дій і різних галузях, зокрема: мобілізації, розподілу та використання коштів місцевих державних фондів, який здійснюється органами державної влади, та місцевого самоврядування, а також іншими контролюючими органами за сприянням громадських організацій, за всіма встановленими правовими нормами порядку.

Зараз, на жаль, і досі поширене нецільове використання державних фінансових ресурсів, що свідчить про недостатню ефективність існуючої системи фінансового контролю, особливо в умовах воєнного стану. Забезпечення економного й ефективного використання державних коштів потребує механізмів санкцій і заохочень, за неефективне та ефективне використання бюджетних ресурсів, запровадження системи їх виміру та оцінок, які повинні бути відображені в Бюджетному кодексі України

3 березня 2022 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», яким відтермінувала строк подання фізичними особами документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або електронній формі, на строк до трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь

період обов'язку подати документи. Також перенесли строки подання повідомлень про відкриття валютного рахунку в банку-нерезиденті, або зміни в майновому стані, якщо обов'язок з їх подання виник під час дії воєнного стану. Їх також потрібно буде подати протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни.

Було також дозволено не вносити декларації, якщо у суб'єкта декларування не буде фізичної можливості подати документи вчасно через наслідки війни. Такий суб'єкт звільняється від адміністративної та кримінальної відповідальності. На нашу думку це неправильно, тому що тим самим на даний момент державні кошти можуть неконтрольовано витрачатися, а в підсумку все спишеться на воєнний стан. На даний момент кошти можуть витікати на офшорні рахунки через відтермінування повідомлень про відкриття валютних рахунків.

Зрозуміло, що потрібно було змінити терміни подання фінансової звітності на початку повномасштабного вторгнення, можливо відтермінувати на 3 місяці з дня початку воєнної агресії. Тоді контроль за витрачанням коштів здійснювався би в повному обсязі, повністю поверталися б податки до бюджету і ще в більшому обсязі забезпечувалася б армія.

Національний банк України з 21 травня 2022 року скасовує обмеження на встановлення курсу, за яким уповноважені установи можуть продавати готівкову іноземну валюту клієнтам. Через це, на даний, момент ми бачимо постійні стрибки іноземної валюти на, вони провокують ріст цін на продукти харчування, паливо, медикаменти. Як правило ми помічаємо стрибок курсу обміну іноземної валюти, а за ним зріст ціни на товари. Потім курс знижується, але, на жаль, нечесні продавці не знижують цін.

На противагу цьому, відновлюється проведення перевірок контролюючими органами. Можна і потрібно проводити позапланові перевірки для запобігання неконтрольованому росту цін на товари першої необхідності. Відновлення контролю у цій галузі змушує недобросовісних підприємців знижувати прайс на продукцію. На нашу думку, після закінчення війни

знадобиться багато часу на стабілізацію економіки. Після перемоги буде викрито багато фінансових злочинів, відповідальні люди понесуть покарання, буде чіткий та постійний фінансовий контроль, а виходячи з цього жодному суб'єкту господарювання не вдасться приховати реальні суми доходів і видатків.

Отже, з вищезазначеного слідує, що, по-перше, на даний момент дуже слабкий фінансовий контроль за витрачанням бюджетних коштів і сплатою податків, по-друге, контроль відновлюється, що потягне за собою більше стабілізування економічних процесів.

Список використаних джерел

1. <https://xreferat.com/105/1586-1-f-nansoviiy-kontrol.html>
2. <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zdijsnennya-derzhavnogo-finansovogo-kontrolyu-v-umovah-voyennogo-s561-070522>
3. <https://evp.tax.gov.ua/diialnist/zapobigannya-proyavam-koruptsii-/informatsiyeni-materiali/582880.html>
4. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-polipshiv-umovi-roboti-gotivkovogo-valyutnogo-rinku-ta-zmenshiv-limit-na-znyattya-gotivkovoyi-grivni-za-kordonom>